

Előtérben a hazafias külpolitika

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter a magyar-román egymásrautaltságról

Magyarország és Románia egyaránt belátta: a képességeiket, a két országot összekötő szálakat nem egymás kárára, hanem egymás javára kell használnia – jelentette ki a lapcsoportunknak adott interjúban Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter, aki szerint pragmatikus együttműködésre van szükség a két ország között.

– A magyar diplomácia az ön mandátuma idején erőteljesen az érdekalapú külpolitikára fekteti a hangsúlyt, ami az ukrán oktatási törvény, illetve a marosvásárhelyi katolikus gimnázium ügyében kinyilvánított határozott álláspontban is megmutatkozott. Meddig hajlandó elmenni Budapest, amikor a magyar érdekek érvényesítéséről van szó?

– A világban zajló gyors és nagy horderejű változások miatt a külpolitika már nem az a kényelmes műfaj, mint volt néhány évvel ezelőtt, amikor a hosszú lefolyású stratégiagyártásról szolt, és a szóbeli jegyzék két hét alatt ért egyik helyről a másikra. A modern kommunikációnak köszönhetően, valamint a világ összeszűkülése és az egyre több konfliktus miatt a külpolitika mára éppen olyan gyors műfajja – sok esetben harccá – vált, mint a belpolitika. A magyar külpolitikának az a hitvallása, hogy a leghatározottabban képviselnie kell a magyar érdekeket az ország határain kívül történő események alapján, így a legkeményebb diplomáciai eszközök használatától sem szabad megriadni. Ezért kérttem haza konzultációra a nagykövetségünket Hollandiából, amikor a nyugat-európai országok budapesti diplomataja egyenlőségjelet tett a terroristák és a magyar kormány motivációi közé. Ez az oka, hogy világossá tettem: amíg Horvátországban a magyar gazdasági érdekeket sértő, a nemzetközi szabályokat be nem tartó események történnek, addig nem támogatjuk a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezethez (OECD) való csatlakozásukat. Hasonló okokból elleneztek volna Románia OECD-tagságát is, ha a marosvásárhelyi iskola ügyében nem születik meg a hosszú távú megoldás ígérete, és ezért tettük egyértelművé azt is, hogy a gyalázatos ukrán oktatási törvény miatt valamennyi létező ukrán érdekeltséget azonnal blokkolunk a nemzetközi szervezetekben. Nem szabad szívbarajnosnak lenni, és véget kellett vetni annak a túlhaladott külpolitikának, amely csak a meghunyászkodást ismerte, és megijedt a konfliktusoktól. A mostani hazafias külpolitika a végletekig hajlandó elmenni az ország, valamint a határainkon kívül élő magyar közösségek megerősítése érdekében.

– A többnyire feszültnek mondható utóbbi évekhez képest az elmúlt néhány hét során az enyhülés jelei mutatkoznak a magyar-román kapcsolatokban,

FOTÓ: MTI

Szijjártó: a magyar külpolitika a magyar érdeket képviseli

egy indulatos nyilatkozat-háborút követően még a vásárhelyi iskola ügyében is megoldás körvonalazódik. Minek tudható be ez a közeledés? Mennyiben jelent a mostani elmozdulás az együttműködés beindulását?

– Az elmúlt hetek eseményei világosan megmutatták Magyarország és Románia egymásrautaltságát. Millió szál köt össze bennünket a nemzeti közösségeink, a romániai magyarok és a Magyarországon élő románok révén. Mit nevezünk gazdasági egymásrautaltságnak, ha nem azt, hogy a két országnak egy év alatt hétmilliárd eurót meghaladó, dinamikus növekvő kereskedelmi forgalma van. Olyan térségben élünk, amelyet a nálunk jóval erősebb országok néha pofozógépnek néznek, nem érzékenyek a mi érdekeinkre. A régió országainak észre kell venniük, hogy együttműködés és szoros kapcsolatrendszer nélkül nem tudunk érdeket érvényesíteni nemzetközi téren. Jó példa erre, hogy amióta a Visegrádi Együttműködés minden eddigénél hatékonyabban működik, sokkal erőteljesebb az érdekvédelemünk. Egy külső esemény, az ukrán oktatási törvény elfogadása egyaránt érzékenyen érintette Magyarországot és Romániát, és mivel Ukrajnában több mint félmillió román és magyar él, nyilvánvaló, hogy közösen kell fellépniük. A teljesen értelmetlen, kívülről sokszor nehezen érthető konfliktusok generálása helyett a két ország képes közös sikertörténeteket építeni. Nem akarok nagy szavakat

használni, de mindenképpen új dimenziót nyitott Liviu Dragnea román szociáldemokrata pártelnök és Orbán Viktor miniszterelnök, pártelnök két telefonbeszélgetése, majd az azt követő román nyilatkozatok, amelyek világossá tették: a bukaresti kormánynak az a szándéka, hogy megoldja a magyarság számára rendkívül fontos vásárhelyi iskolaügyet. Egyértelmű, hogy sokat tudunk ártani egymásnak, mármint ha ennyit tudunk ártani, akkor legálább ennyit tudunk használni. Mindkét oldalon leest a tantusz, hogy a lehetőségeinket, képességeinket, a közelségünket, a bennünket összekötő szálakat nem egymás kárára, hanem egymás javára kell

A régió országainak észre kell venniük, hogy együttműködés és szoros kapcsolatrendszer nélkül nem tudunk érdeket érvényesíteni nemzetközi téren.

használnunk. Ha ez a racionális belátás végre mindkét b betűs fővárosban a kormányzati politika legmagasabb szintjére tud emelkedni, akkor az egymásrautaltságban sok mindent el tudunk érni közösen, a két ország és a két kisebbség pedig nagyon sokat profitálhat ebből.

– Ezek szerint van esély arra, hogy valamikor megnyílhatnak a Magyarországon által régóta igényelt marosvásárhelyi és nagyváradi konzuli irodák? Ugyanakkor a román ható-

ságok nem ellenzik a magyar állam által Erdélyben beindítandó gazdaságfejlesztési programot?

– Vannak előrelépések. Miután az erdélyi gazdaságfejlesztési programmal kapcsolatban világossá tettük, hogy pontosan azt akarjuk megvalósítani, mint az erdélyi szászokat támogató német állam, a román hatóságok nyitottak és jóindulatúnak mutatkoznak. Így október 20-ig ki tudjuk írni a kisvállalkozásoknak, a mezőgazdasági termelőknek szánt pályázatainkat egymilliárd forint értékben. Megegyezés született az autópálya-összeköttetésről, valamint a gázvezetékek 2019-re történő kétirányúsításáról, és nagyon remélem, hogy a csíkszeredai és kolozsvári főkonzulátusainkon szolgálatot teljesítő diplomaták igazolványainak a kiállítása ügyében is átlépjük a holtpontot. Ígéretet kaptunk arra, hogy az új csíkszeredai főkonzul is minél előbb megkapja a működési engedélyt. Gyakorlatilag mindenben megállapodtunk a kolozsvári magyar kulturális intézet létrehozásáról, egy-két utolsó bürokratikus diplomáciai feladat maradt hátra. Bizom abban, a románok meg fogják érteni, hogy nem rossz szándékkal akarunk magyar jelenlétet megteremteni. Mindig elmondom nekik: ha új képviselést, még egy kulturális intézetet akarnak létrehozni, növelni kívánják a diplomataik számát Magyarországon, semmi probléma, mi örülünk az ő jelenlétüknek. Reméljük, ez a megközelítés előbb-utóbb itt is teret és polgarjogot nyer. Nem akarok elhamarkodottan kijelenteni semmit, de az érzésem az, hosszú idő után román oldalról most mutatkozik a legnagyobb nyitottság arra, hogy a kapcsolatrendszerünket európai mértékkel is intelligenssé tudjuk alakítani.

– Feltételezem, a kétoldalú viszony enyhülésével Magyarországhoz az is, hogy Magyarország szívesen látná a visegrádi országok körében Romániát.

– Idén már négy kétoldalú találkozónk volt Teodor Meleşcanuval, emellett többször váltunk szót különböző események margóján. Sokkal jobb, hogy ennyit beszélünk egymással, az nem volt helyes, hogy eddig nem tettük. A visegrádi országok az európai növekedési ütemünk jóval magasabb az európai átlagnál, aminek a román gazdaság gyarapodásának üteme is jóval erősebb. Tehát ha összefogunk, nagyon komoly gazdasági profitor

se nincsen napirenden, ugyanakkor egy szoros együttműködés Romániával mindenki számára előnyöket jelenthet. Jó néhány regionális biztonsági kérdést egyformán látunk, pontosan tudjuk például, hogy a Nyugat-Balkán milyen kihatással van erre a térségre: ha ott rend és nyugalom van, akkor pozitív, ha viszont nincs, annak végzetes hatása is lehet. Ezért hívtam meg az EU bővítését hagyományosan és erőteljesen támogató visegrádi, illetve nyugat-balkáni országok ezen a héten Budapesten rendezendő találkozájára a román és a szlovén külügyminisztert is, akiről tudom, hogy támogatják ezt az ügyet. Az a lényeg, hogy minél erősebb legyen a hangunk. A románokkal pragmatikus alapon ezután is együtt fogunk működni, ha olyan külügyi kérdésekről van szó, ami nekünk húsba vágó, legyen szó az ukrán oktatási törvényről vagy az Európai Unió nyugat-balkáni bővítéséről. Különben Ukrajna esetében azért kell határozottan kiállni, mert nemcsak egy már meglévő bajt kell rendezni, hanem meg kell előzni néhány újabbat is, ugyanis az állampolgársági és a nyelvtörvény tervezett módosítása a létében fenyegetné a kárpátjai magyar nyilvánosságot és a közösséget. Mivel ugyanez érvényes a Cernăuți megyében és környékén élő román kisebbségre is, Bukarest átérzi ezt a problémát, ezért pragmatikusan együtt kell működnünk.

– Román politikusok és véleményformálók előszerezéssel igyekeznek összefüggést teremteni a jó magyar-román államközi kapcsolatok és a székelyföldi autonómia törekvések, illetve ezek Budapest általi támogatása között. Mi a véleménye ezekről a spekulációkról?

– Míg világ a világ, mindig lesznek olyan percepciók, olyan szellemek, amelyek ellen harcolni kell. Persze az ember nem tudja, ilyenkor komolyan kezdje-e fejtegetni, hogy ez nincs így, vagy egyszerűen intézze el azzal, hogy bolond lyukból bolond szél fúj. Egy kormányzat kötelessége kiállni a határokon túl élő nemzeti közösségekért függetlenül attól, hogy van-e nagyhatalom a szomszédban. Mi nem azért állunk ki a magyarokért a Felvidéken, Kárpátalján, a Vajdaságban, Erdélyben, a Székelyföldön, mert van egy pragmatikusnak mondható kapcsolatunk az oroszokkal a kölcsönös tisztelet alapján, hanem mert ez a kötelességünk. Ha orosz lenne a kapcsolatunk Oroszországgal, ugyanígy kiállnánk a nemzeti közösségeinkért. A magyar külpolitika nem a washingtoni, brüsszeli, moszkvai érdekeket képviseli, a magyar külpolitika a magyar érdekeket képviseli. Tudom, nem volt ez mindig így, de amíg én tölthetem be a külügyminiszteri posztot, addig ez biztosan így marad.